

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświątecznych o godzinie 8-ej rano.—Cena numeru 20 halerzy—15 fenigów.

Prenumerata:

W Dąbrowie miesięcznie 4 K. 50 hal. kwartalnie 13 K. 50 hal.; z przesyłką pocztową wynosi 5 K. 10 hal.; kwartalnie 15 K. 30 hal. W okupacji niemieckiej miesięcznie 3 Mk 50 fen.; kwartalnie 10 Mk 50 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 60 hal.

Redakcja i Administracja w Dąbrowie

ul. Króla Sobieskiego 15; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.
FILIA w Będzinie: Biuro dzienników Malachowskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 1-szej stronie za wiersz pelliowy 3 Kor.—Na stronie II-iej za wiersz 1 K. 50 hal. Kłódnia za wiersz 2 Kor.— Ogłoszenia wyjątkowe na IV-iej stronie za wiersz półpelliowy 60 hal.— Drobne ogłoszenia po 10 hal. za wiersz. Najmniej 1 Kor.
Wyrazy tłustym drukiem podwołuje.

Z względów technicznych zmniejszeni jesteśmy numer dzisiejszy i kilka następnych wydać w formie zmniejszonym.

Redakcja.

Znowu aneksja Zagłębia.

W sprawie „uregulowania granicy śląskiej” donosi „Krona. Ztg.”: Wszystkie sfery miarodajne są zdania, że uregulowanie tych granic jest koniecznem. Wojskowość ocenia te kwestye naturalnie ze swego stanowiska, rząd pruski jednak pragnie uregulowania granicy o tyle, o ile jest to koniecznem ze względów wojskowych. Rząd pruski nie życzy sobie bowiem wcale przysposobienia ludności polskiej.

Warszawski „Przegląd Poranny” podaje w cudzysłowie następujący komunikat niemieckiego źródła:

„Usunięcie niebezpieczeństwa, grożącego na podobieństwo Chelmiszczyny, stanowi obecnie troskę czynników miarodajnych. Jest to sprawa, wymagająca wielkiej subtelności w traktowaniu. Prowadzenie od dłuższego czasu badanie gruntu upoważnia osoby, odpowiedzialne za politykę polską, do mniemania, iż posunięcia były trafne i że rzeczy znajdują się na dobrej drodze. Stąd wnioski, może zbyt optymistyczne, że spodziewać się można neutralizowania tendencji agresywnych za pomocą pewnych zobowiązań (?)”.

W jakiej formie wyrazić się mogłyby żądane od nas kompensaty — o tem mówią narazie dość ogólnikowo. Przypuszczać jednak można, że jakieś konwencye są podstawą do pertraktacji — zresztą dotychczas przedsięwziętych.

Polacy na Litwie.

Krakowski „Czas” otrzymuje nader interesujące informacje o stanowisku Polaków na Litwie po pokoju brzeskim i ogłoszeniu „niezawisłości” kraju przez Niemców.

Podział Litwy na trzy części

wywołał wśród Polaków litewskich silne wzburzenie; bez wiedzy władz okupacyjnych odbyły się w gub. Wileńskiej i Grodzieńskiej zgromadzenia włościanów, które wypowiedziały się za połączeniem z Polską. Grupa t. zw. „krajowców” małego znaczenia, wplyw na Zmuidę (wśród ziemianstwa i duchowieństwa) stanęła na stanowisku współdziałania z Litwinami i przyjęła do swego programu żądania reformy agrarnej i gminy wszechstanowej.

Wobec „Taryb”

opozycja Polaków jest jednomyślna. Wszystkich stronnictwa polskie odrzucały zaproszenie „Taryb” na zgromadzenie sprawozdawcze, które zwała delegacja litwańska po powrocie z Berlina; równie opornie zachowali się przedstawiciele polscy wobec nielubianego im udziału w rządzie litewskim.

Również

partye socjalistyczne zwalczały energicznie samowładną władzę. Gdy delegat S. D. Kajrys wystąpił z komitetu polskiego w Wilnie i zapowiedział socjalizmowi demokrację niemiecką, za cała esderyka litewska popiera „Tarybę”, robotnicy wileńscy, należący do partii, zaprotestowali prężnie, przyczem twierdzeniem i założyli odrębną grupę, przyczem zwrócili się do socjalistów niemieckich, aby ci przysłali delegata, któryby zbadał stosunki narodowe proletariatu na miejscu.

P.P.S. idzie łącznie z in. stronnictwami polsk. i posiada swoich delegatów w wileńskim Komitecie polskim.

Legioniści na południu.

Od jednego z oficerów 2 p. ul. polacy-stanowionego niedawno jeszcze w Synowdówku, a później legioniści na południe, nadziedzi pod adresem dawnych jego towarzyszy listu list, z którego wyjmujemy zajmujące szczegóły o obecnym życiu naszych dzielnych uł.

„9. IV. Nasty-droży! Wbrew przewidzianym jestemu razem 15 oficerów i 180 ułanów z podoficerami. Wzrosty moją osobną dla wyszkolenia kompanie — wszystko inne stoi w tych samych stronach, wieś od wsi odległa dwa do trzech kilometrów. Z oficerów są prócz mnie: Mniszek, Solga, Gałecik, Kunachowicz, Myczkowski, Hensel, Szczepański, Bieńkowski, Szperber, Broda, Chwałbóg, Grudzień, Lepkowski, T. Kowalski, Pawlikowski. Sawicki, który przyjechał wczoraj — od nas dokładną relację o was i dlatego dopiero dziś piszę (mówi, że ja piszę, a inni tylko kazali założyć podrozdział, niepoprawna banda! mowili, żeby pisać, ale oni łupią pokera jak dawniej). Cała grupa, która komenduje pułkiem Litwomów, dzieli się na kilka pododdziałów, rosnących w miarę czasu, jak transporty przychodzą. Za jakiś czas ma się odbyć „Musterung”, przy którym odpadnie to, co niezdane, a reszta pójdzie do pułku. Oficerowie mają być ponoć po tymże asenurunku niedługo do „Sabelchangenku”, poczem w polu będą mogli na nowo zacząć karierę. Stesunki są złe. Jesteśmy uważani za oficerów, mamy w perspektywie gaź zaległo (o ile nadejdą wiezytelnicia), mamy pieniądze, razem z instruktorami (są to Polacy, oficerowie austriacki) wreszcie pełnymi funkcje podług porządku, więc n. p. ja mam komendę kompanii, z reszty panów naszych, 4-rej mają komendę plutonu, a inni hospitiują ćwiczenia, które mają codziennie od 7 rano do 11, a po południu od 2 do 4. Kwatery dobre, klimat zdrowy, ludność przychylna, — po wosku pierwotnie tylko ja mówię, teraz już połowa zaczyna nagle Italian z tutejszymi m. dziesięćlatkami, które nawiasem mówiąc, mają bardzo wiele wdzięku.

Ćwiczenia naturalnie idą dobrze, tylko nam jakoś dziwno, gdy rano nie nie krzyczy: siodła! Koszary naszych chłopców mieszczą się w opuszczonym pałacu; obok utrzymują pozostali mieszkańcy przeliczny włoski park. Zaprowadzanie jest naturalnie do włoskich warunków dostosowane, a więc zamiast naszych pocztowych kartofli, których tu za żadną cenę nie dostanie, codzienną strawą jest polecać czyli namaleja i włoskie salaty lub szpinaki. Mniej oficera prowadzi naturalnie Solga. Korespondencja jest cenzurowana, gdyż jesteśmy w obszarze operacyjnym, niedaleko frontu, ale zato funkcjonuje poczta wzorowo, gdyż wozu paczki 5-kilowe i przekazy pieniężne — isty z kraju idą 3 do 4 dni. Chłopcy czują się dobrze, bo jeszcze nie zaczęły się upaloty i ćwiczą się bez broni i pakunku. Później będzie im gorzej.

Tak też wyprani ze wszystkich złudzeń i nadziei, ćwiczymy „absolutnie marschie” pod wodzą naszego w milej zgodzie z pułkiem, który z nami sąsiaduje. Z oficerów, jest tam kapitan Olszyna, kilku chorążych i przypadkowo porucznik Fijałkowski, adiutant pułku 3. (Mowa tu o dawnych pułkach legiowych. Przyp. red.) Nasi podoficerowie zatrzymali swe dawne stopnie, my zaś mamy dystynktye wachmistrzów, a tytuł kadetów aspirantów.

Co do naszej przyszłości, to jest przewidziane, że ci, którzy są ewidentnie chorzy, będą po asenurunku wolni, reszta zmuszona będzie czekać aż do szczęśliwego końca.

Na Ogół, po tem przykrem wzięciu w Synowdówku, po tej okropnej podróży, która trwała 9 dni i 9 nocy do Włoch, a wreszcie po przykrym scenie przynuszonego a przedzwieszonego przemundurowania, obec-

nie nasza dola jest bez porównania lepsza, bo o moralnej stronie lepiej nie mówić. Każdy głos trąbki, każdy widok jeźdźca na koniu, każda piosenka, każda weselsza scena nawet, drażni nas wspomnieniem przeszłości. Ludzie są strudni moralnie i robią „Galgengumori”. Z początku pilnieśmy na umór ale teraz zapasy wina się wyczerpały, a do tego trzeba wczesnie śnić spać, bo rano budzą do ćwiczeń, a wiecie, jak nasi panowie nie lubili wstawać, teraz przyzwyczaili się już. Musterunek ma się odbyć z końcem kwietnia albo z początkiem maja, co potem będzie, trudno przewidzieć. Gdybyście chcieli pisać, to piszcie kartki polowe, adreś wszystkie ułanów: „Gruppe P. II. Feldpost 534”. Na przyszłość ten sam adres”.

Wojska Muśnickiego.

WARSZAWA. Nie sprawdzają się alarmujące pogłoski o mającej nastąpić demobilizacji oddziałów, pozostających pod dowództwem gen. Dowbór-Muśnickiego. Fakt zwolnienia 1000 żołnierzy z tych oddziałów był właśnie podstawą tej pogłoski. Trzeba jednak pamiętać, że w oddziałach wspomnianych służy wielu, należących do starszych roczników, powołanych do szeregów z wybuchem wojny. Ludzie ci są wyćwiczeni i sprawni, odpowiedni. Przybędą do Mińska Mazowieckiego, gdzie w obecności polskiej komisji, na której czelę stoi rotnistrz Kleber, uzyskają możność albo powrotu do domów, lub też, zależnie od własnej woli, pozostaną w szeregach. Broń złożyą polskim władzom wojskowym. Obecnie toczą się właśnie układy gen. Dowbór-Muśnickiego, działającego w porozumieniu z władzami polskimi, z władzami niemieckimi. Idzie o ustalenie liczebności normalnej oddziałów gen. Dowbór-Muśnickiego. Porozumienia do tej chwili definitywnie jeszcze nie osiągnięto, ale z przebiegu rokowań widać, że sprawa ta załatwiona będzie pomyślnie. Kwestya sporną jest na razie ilość batalionów. Gen. Muśnicki domaga się dwudziestu i kilku batalionów, podczas gdy władze niemieckie godzą się narazie tylko na kilkanaście.

Polski minister przy rządzie ukraińskim.

Ukraińska Agencja telefoniczna donosi: Na posiedzeniu Małej Rady w Kijowie dnia 9 b. m. wysłuchano oznajmienie prezjenta Rady ministrów Holubowicza, który przedłożył Radzie do zatwierdzenia dwóch nowych ministrów: ministra polskich spraw Mickiewicza i ministra żydowskich spraw Lackiego recte Bertolda.

Równocześnie donoszą z Kijowa o organizacji polskiego ministerstwa następujące szczegóły. Na czele ministerstwa, kłódnia Kilkoosiedleu urzędników, stoi Mieczysław Mickiewicz, adwokat; wiceministrem jest W. Rudnicki, również adwokat; wydziałem oświaty kieruje T. Kalinowski, fizyk z Warszawy, wydziałem przemysłu i handlu znany ekonomista Z. Pietkiewicz. Większość urzędników należy do socjalistycznej lewicy i gawituje do polskiej partii socjalistycznej albo do kadetów. W ostatnich dniach utworzyła się przy polskim ministerstwie polska Rada, złożona z delegatów polskich stronnictw. W maju ma się odbyć w Kijowie wielki zjazd Polaków.

O p. Mickiewiczu donoszą, że powołanie jego nastąpiło bez porozumienia z polskimi organizacjami, a zwłaszcza z polskim komitetem wykonawczym w Kijowie, który nawet założył z tego powodu protest. Trzeba jednak przyznać, że Mickiewicz nie stał

na ciemnym stanowisku partyjnym, ale starał się bronić ogólnych polskich interesów. Po ogłoszeniu uniwersału, zarządzającego wywłaszczenie Polaków, podał się nawet do dymisji, którą jednak następnie cofnął. W kółach polskich radykalnych Mickiewicz znalazł do wybitniejszych i ruchliwszych działaczy.

Wojska austriackie na Ukrainie.

Marszałek polny Bohm Ernolli wyraził się w Odessie w obre reprezentanta ukraińskiej telefonicznej Agencji następująco:

„Naszem zadaniem na Ukrainie jest zrobienie zupełnego porządku i zaprowadzenie takich warunków życia, któreby dawały pełną rękojmię bezpieczeństwa własności i osoby. Mieszać się w wewnętrzne polityczne sprawy, nie jest naszą rzeczą. Do ekonomicznych zaś naszych zadań należy stworzyć dobre warunki dla wymiany produktów austriackiego przemysłu na ukraińskie produkty rolnicze. Rekwizycje nie będą przeprowadzane; wszystko będzie płacone. Będziemy używać wszystkich sposobów, aby obudzić u was z letargu wszystkie elementy zdolne do pracy na korzyść Ukrainy. Znadto wielu u was bezrobotnych znalazło mało objawia się energii dla wytworzenia prawideł regularnej pracy, zwłaszcza w rolnictwie. Trzeba użyć wszystkich środków, aby pola były obsiane. Wszystkie listy żądania ludności i administracji chętnie spełnimy.”

To oswiadczenie gen. Bohm Ernolliego pisma ukraińskie podały krytycznym uwagom, przedstawiając szereg faktów, sprzecznych z zapewnieniami, że nie będą przeprowadzane rekwizycje i że komenda austriacka nie będzie się mieszać w wewnętrzne sprawy ukraińskie.

Członkowie Rady Stanu z nominacji.

Z Warszawy donoszą: Lista członków Rady Stanu z nominacji będzie gotowa w najbliższy poniedziałek (22 b. m.) Są podobno gotowe dwie listy: jedna k. kancelarza Dębelnickiego, druga min. Steckiego. Według przewidywań, będą między innymi zamianowani: Maciej ks. Radziwiłł, Targowski, Henryk b. Potocki, Bielicki, prof. Askenazy, Dickstein, Karłowicz, Natanson, Smoleński, Kiriński, Suligowski, Lubzinski, Zielicki, Sapieha (o ile przyjmie), b. marszałek Niemcewicz (o ile przyjmie).

Targowski, Henryk Potocki i Bielicki podobno przyjęli już propozycje zamianowania ich członkami Rady Stanu.

Nuncyusz papieski dla Polski.

WIEDEN. „N. Fr. Presse” donosi z Lugano: „Epoca” donosi, że papież zamianował monsignore Ra. Wiaty, prefekta biblioteki watykańskiej, zastępcą prefekta w Polsce z siedzibą w Warszawie.

Rozwiązanie obowoz internowanych.

Do „Wieku Nowego” donoszą, że rezata oddziałów legiowych internowanych w północnych Węgrzech, odejdzie na południe do końca bieżącego tygodnia. Oficerowie legiowoi, o ile byli przedtem oficerami armii austriackiej, będą odeśłani do swoich pułków, względnie do domu.

W Huszt porostaną tylko oficerowie i żołnierze, postawieni w stan oskarżenia.

